

Ks. prof. dr hab. Robert Tyrała
Rektor UPJPII
Członek Komisji ds. Nauki KRASP
Konferencja Dyrektorów Bibliotek, Kraków 20 września 2022 r

Szanowni Państwo,

Jest mi niezwykle miło, że na rozpoczynającym się dzisiaj zjeździe Dyrektorów Bibliotek mam zaszczyt reprezentować Komisję ds. Nauki Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z jej przewodniczącą prof. dr hab. Elżbietą Żądzińską, rektor Uniwersytetu Łódzkiego. To dla mnie prawdziwy zaszczyt.

W Krakowie odbywa się jubileuszowy XXV Zjazd Dyrektorów Bibliotek Akademickich. W Krakowie mieści się też siedziba Uniwersytetu Papieskiego i na południu Krakowa przy ul. Bobrzyńskiego 10 w sąsiedztwie kampusu 600-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego mieści się budynek Biblioteki Głównej - warto dodać - pierwszy wzniesiony od podstaw budynek naszej uczelni. W czerwcu tego roku rozpoczęliśmy w bezpośrednim sąsiedztwie biblioteki budowę nowego budynku dydaktycznego. Oba budynki będą w niedalekiej przyszłości stanowić jeden obiekt, w którym nasi studenci będą zdobywać wiedzę, a pracownicy nauki - prowadzić swoje badania. Ten Kampus Jana Pawła II dla naszej uczelni będzie zatem w pewnym sensie powrotem do korzeni, do jedności, bowiem tam już jest Uniwersytet Jagielloński, a dla nas - wszystkich uczelni w Polsce - pozostanie on zawsze naszą *Alma Mater*.

Z perspektywy Komisji ds. Nauki KRASP, którą mam zaszczyt dziś reprezentować, biblioteki akademickie są nie tylko miejscem zdobywania wiedzy przez studentów, ale są także jednostkami, które w naszych uczelniach udzielają wsparcia pracownikom naukowym w związku z oceną jakości prowadzonej przez nich pracy badawczej. Nie sposób wyobrazić sobie nowoczesnej uczelni bez repozytorium instytucjonalnego, czy szerzej - systemu do zarządzania badaniami naukowym i uzyskiwania bieżącej informacji o prowadzonych badaniach i ich wynikach. Zakończona niedawno ocena jakości działalności naukowej uświadomiła nam – rektorom – że do właściwego monitorowania i sprawozdawania uzyskiwanych przez poszczególnych pracowników osiągnięć naukowych konieczne jest posiadanie wykwalifikowanego personelu i odpowiednich narzędzi.

Niektóre wiodące ośrodki naukowe wykorzystały w ostatnim okresie ewaluacji komercyjne narzędzia, które pomogły zweryfikować poprawność danych wprowadzanych do POL-on jeszcze na etapie ich gromadzenia w uczelni. Obsługa tego oprogramowania, pomoc w poprawnym wprowadzaniu danych o osiągnięciach naukowych, którymi w większości przypadków są publikacje – stały się nowymi zadaniami zespołów utworzonych w wielu uczelniach właśnie z pracowników biblioteki. Kompetencje tych zespołów oraz oprogramowanie użyte do analizy dorobku naukowego, jeszcze przed formalnym zgłoszeniem go do ministerialnych systemów, mogą i powinny być wykorzystane już teraz, kiedy rozpoczyna się nowy 4-letni okres, za który przeprowadzana będzie kolejna ocena jakości działalności naukowej. Sądzę, że wszyscy rektorzy naszych polskich uczelni liczą na to, że doświadczenia zdobyte w związku z właśnie kończącą się i budzącą niemałe emocje ewaluacją zostaną wykorzystane przez pracowników bibliotek, którzy na co dzień zajmują się wsparciem nauki, do analizy przyrostu osiągnięć naukowych w poszczególnych dyscyplinach i u poszczególnych pracowników naukowych. Niezależnie od użytych narzędzi, czy to zaproponowanych przez ministra nauki, czy rozwiązań komercyjnych, analiza dorobku uczelni zaczyna się od jego zgromadzenia w repozytorium instytucjonalnym.

I trzeba w tym miejscu podkreślić, że rola repozytorium instytucjonalnego, a także repozytoriów otwartych danych wykracza daleko poza potrzeby związane z ewaluacją. Tryb repozytoryjny, jako podstawowy sposób realizowania otwartego dostępu do publikacji naukowych był już zalecany przez prezydium KRASP w stanowisku wyrażonym 5 lipca 2013 roku. Od tego czasu wiele polskich ośrodków naukowych w tworzeniu i prowadzeniu repozytoriów oraz wdrażaniu otwartego dostępu do publikacji naukowych osiągnęło światowe standardy. W polskich bibliotekach akademickich, którymi Państwo kierują, pracuje wielu specjalistów, którzy nie tylko w swoich uczelniach na co dzień zajmują się tworzeniem zasobów otwartej nauki, ale stali się też liderami polskiego środowiska naukowego i szkołą pracowników innych uczelni, a przede wszystkim promują tę formę upowszechniania wyników badań naukowych wśród pracowników naukowych.

Wsparcie, które okazują Państwo swoim wspólnotom akademickim pozwala poszczególnym pracownikom naukowym rozwijać się, a jednostkom naukowym – gromadzić, udostępniać i raportować osiągnięcia naukowe. Dziękuję Państwu za ten wysiłek w imieniu Komisji ds. Nauki KRASP. Gratuluję srebrnego, jubileuszowego spotkania i życzę patrzenia na przyszłość z nadzieją. Tak wiele zależy od naszej jedności i od nieustannego podnoszenia poziomu dydaktyki i nauki w naszych akademickich ośrodkach, a w tym wiele właśnie od Waszego zaangażowania i fachowości.

Patron naszej uczelni Jan Paweł II, gdy 11 czerwca 1999 roku odwiedzał Bibliotekę Narodową w Warszawie, powiedział: *Biblioteka jest instytucją, która samym swoim istnieniem świadczy o rozwoju kultury... Biblioteka jest szczególną świątynią twórczego ducha ludzkiego, który odzwierciedla owo Boże Tchnienie, jakie towarzyszyło dziełu stworzenia świata i człowieka.* Padły też wówczas życzenia: *by tchnienie Ducha było tu obecne i stawało się źródłem inspiracji dla kolejnych pokoleń ludzi nauki i kultury.* Tego i ja Państwu serdecznie życzę!

Dziękuję Państwu za uwagę!